

Sortförsök i havre

Av *Försöksledare Harriet Blohmé,*
Hushållningssällskapet Malmöhus

Under år 2005 utfördes tre sortförsök i havre, L7-501. Odlingen av havre i Skåne är relativt liten, mellan 12 och 14 000 hektar de senaste åren varför antal försök har minskats till tre. I sammanställningarna ingår endast sorter som provats i Skåne, totalt 15 sorter år 2005. Dvärghavresorterna Flämingskurz och Fabian har ingått i alla tre försöken. Sorter och antalet sorter som provats under åren 2001-2005 varierar varför det är viktigt att ta hänsyn till hur många försök sorten ingått i vid bedömningen av resultaten.

I två av fyra block utfördes svampbehandling i stadie 37 – 39 med 0,4 l Comet + 0,4 l Tilt Top, den relativt höga dosen för att garantera fullgod effekt i de behandlade leden.

Sett över alla sorterna har årets kärnskörd av havre varit något högre än 5-årsmedeltalet och kärnsköörden blev mycket god både i obehandlat och behandlat led i två av försöken. Kvaliteten i årets försök har dock varit ojämn, med stora utslag för svampbehandling i försöket i Knislinge medan svampbehandlingen i Åstorp försöket gett skördeminskningar. Även enskilda värden uppvisar märkligheter, så har svampbehandlingen för t ex sorten NS 04/309 gett en skördeökning på 16,5 dt/ha i ett försök och en skördeminskning på 18,1 dt/ha i ett annat, något som svårigen kan förklaras av olika svamptryck på platserna. Ett medelvärde från dessa säger naturligtvis ingenting. Högsta skördarna erhöles på försöket på Svedberga med över 10 ton per hektar för några sorter. I detta område kom betydligt mer regn än i östra Skåne.

Försöket i Knislinge drabbades hårt av torkan och var ojämnt, CV på 9,3 visar också detta. Detta försök gav betydligt lägre skörd, en kombination av torka och att sådden skedde 15 till 18 dagar senare än övriga två försök. Havresorterna jämförs med Belinda. Ett flertal sorter överträffar mätaren i försöken på Svedberga och Åstorp medan detta jämnas ut vid medeltalsberäkningen för tre försök. Se resultat från de enskilda försöken, tabell 1.

Årsmedeltalen framgår av tabell 2 och kärnskörd för svampbehandlat resp obehandlat led 2005 framgår av tabell 3. Observera att sorterna Paddock och Energy endast har provats ett år.

Angreppen av bladsvampar var mycket små på grund av den torra väderleken under försommaren, mjöldagg förekom inte i försöken och endast en ringa andel bladfläckar, tabell 6. Svampbehandlingen har haft en gynnsam inverkan såtillvida att andelen brutna strån har minskat betydligt, för sorterna Gunhild, Freddy, Markant, Chantilly, Dominik och Belinda med hälften eller mer. För sorten Stork har svampbehandlingen däremot inte haft någon betydelse i detta avseende.

I tabell 5 redovisas kvalitetsegenskaperna som ett medeltal från tre försök, skillnaden från ett enskilt försök framgår därför inte lika tydligt.

I tabell 4 redovisas kärnsköörden områdesvis som medeltal för åren 2001 – 2005.

**Tabell 1. Enskilda havreförsök 2005. Skörd. Obehandlat och fungicidbehandlat.
Behandlat = 0,4 Comet + 0,4 Tilt Top st 37-39.**

L7-501	712/05					3/05				
	Svedberga Lantbruks AB, Svedberga, Ödåkra Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh ML. pH 7,3 Sådd: 5/4-05. CV% 3,5					Markus Hansson, Helgedal, Knislinge Förfrukt: Rågvede Jordart: mr l Mo. pH 6,2 Sådd: 20/4-05. CV% 9,3				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
SW Belinda	95,0	100	97,5	100	2,5	66,3	100	87,7	100	21,4
SW Ingeborg, 98195	96,9	102	99,3	102	2,4	55,1	83	67,2	77	12,1
SW Betania, 99142	87,3	92	90,4	93	3,1	60,7	92	62,4	71	1,7
SW Gunhild, 923100	89,8	95	96,3	99	6,5	66,9	101	70,5	80	3,6
SW Stork	89,7	94	93,5	96	3,8	54,2	82	64,7	74	10,5
SW Kerstin, 96255	91,8	97	98,0	100	6,2	66,4	100	82,4	94	16,0
LW Markant(8805-9) (PI) EU	96,6	102	103,6	106	7,0	65,7	99	73,1	83	7,4
IGP Dominik (PI) EU	92,9	98	103,7	106	10,8	60,8	92	64,6	74	3,8
Ser Chantilly (SSd) EU	92,4	97	95,4	98	3,0	59,2	89	70,6	81	11,4
NS Freddy (SSd)	89,1	94	99,4	102	10,3	66,5	100	77,8	89	11,3
NS Ivory, 1259 (SSd) EU	92,7	98	98,2	101	5,5	72,0	109	79,0	90	7,0
Se Paddock (SSd) EU	86,7	91	92,3	95	5,6	55,7	84	62,8	72	7,1
NS 04/309, (SSd)	78,5	83	60,4	62	-18,1	53,4	81	69,9	80	16,5
LP Flämingskurz (SW) EU	84,6	89	90,7	93	6,1	57,2	86	64,6	74	7,4
BE Fabian (SSd) EU	89,4	94	94,3	97	4,9	55,6	84	62,8	72	7,2

Tabell 1, forts. Enskilda havreförsök 2005.

L7-501	402/05				
	Jan Arvidsson, Höljarpsvägen 72, Åstorp Förfrukt: Höstvede Jordart: mr ML. pH 6,7 Sådd: 2/4-05. CV% 4,6				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha
SW Belinda	87,0	100	82,6	100	-4,4
SW Ingeborg, 98195	86,9	100	83,8	101	-3,1
SW Betania, 99142	75,9	87	73,8	89	-2,1
SW Gunhild, 923100	81,3	93	76,2	92	-5,1
SW Stork	85,4	98	84,6	102	-0,8
SW Kerstin, 96255	86,6	99	80,1	97	-6,5
LW Markant(8805-9) (PI) EU	88,8	102	82,3	100	-6,5
IGP Dominik (PI) EU	89,1	102	83,0	100	-6,1
Ser Chantilly (SSd) EU	85,2	98	83,5	101	-1,7
NS Freddy (SSd)	88,1	101	81,2	98	-6,9
NS Ivory, 1259 (SSd) EU	83,8	96	80,1	97	-3,7
Se Paddock (SSd) EU	85,3	98	75,4	91	-9,9
NS 04/309, (SSd)	67,2	77	67,8	82	0,6
LP Flämingskurz (SW) EU	78,6	90	78,4	95	-0,2
BE Fabian (SSd) EU	80,9	93	81,6	99	0,7

Tabell 2. Kärnskörd av havre i Skåne. Medeltal av riks- och länsförsök.

SORT	2005			2004		2003		2002		2001		2001 - 2005		
	Ant förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant förs	Rel tal	Ant förs	Rel tal	Ant förs	Rel tal	Ant förs	Rel tal	Ant förs	kärna dt/ha	Rel tal
Skörd av Belinda, dt/ha					78,3				78,7				77,4	
SW Belinda	4	81,7	100	4	100	5	100	7	100	3	100	23	79,5	100
Ingeborg SW	3	77,5	95	3	98			1		1		8	77,9	98
Betania SW	3	71,0	87	3	91			1		1		8	72,4	91
Ivory SSd	3	80,3	98	3	95	4	98		93			16	76,3	96
SW 01168	1	83,3		1								2	79,4	100
IGPDominik	3	78,3	96	3	99							6	78,9	99
NS 04/309 SSd	4	65,4	80											
Se Paddock SSd	3	74,0	91											
SW Stork	3	74,6	91	3	98	4	97	6	100	6	103	22	78,3	99
SW Gunhild	3	76,1	93	3	93	4	104	6	96	6	100	22	77,5	97
NS Freddy	3	79,6	98	3	95	4	102	6	96	6	98	22	77,4	97
LW Markant	3	80,9	99	3	94	4	101	6	104	6	104	22	80,3	101
Ser Chantilly	3	77,0	94	3	99	4	94	6	96	6	98	22	76,2	96
SW Kerstin	3	80,1	98	3	97,0	4	95	6	99	6	101	22	78,0	98
Dvärghavre														
Flämingskurz* SW	3	71,6	88	3	82							6	68,8	87
Fabian* SSd	3	73,4	90	3	92							6	73,6	93
-X- CV% REP	4	77,5	4,9	4	4,3	5	6,1	7	3,0	6	3,8	27	76,7	4,7
LSD PROB F1		7,20	.0276		.0021		.2526		.0001		.1005		3,60	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

* Dvärghavre som provats med speciell försöksdesign för att inte strållängden skall störa jämförelsen.

* Sorten Fabian hette Niklas under 2003 men det namnat blev ej godkänt.

Tabell 3. Jämförelse mellan havresorter svampbehandlade och obehandlade.

SORT	BEHANDLINGSEFFEKT 2005						BEHANDLINGSEFFEKT 2001-2005					
	Ant förs	Obehandlat Skörd dt/ha	Rel. tal	Mersk. f. beh. dt/ha	Behandlat Skörd dt/ha	Rel. tal	Ant förs	Obehandlat Skörd dt/ha	Rel. tal	Mersk. f. beh. dt/ha	Behandlat Skörd dt/ha	Rel. tal
SW Belinda	4	79,9	100	3,5	83,4	100	22	78,3	100	3,4	81,7	100
Ingeborg SW	3	78,0	98	2,5	80,5	96	8	76,9	98	2,4	79,3	97
Betania SW	3	73,0	91	-0,4	72,6	87	8	73,4	94	-1,6	71,8	88
Ivory SSd	3	81,2	102	1,6	82,8	99	16	76,1	97	1,3	77,4	95
SW 01168	1	73,8		8,6	82,4		2	77,1	98	5,7	82,8	101
IGPDominik	3	79,3	99	1,5	80,8	97	6	78,3	100	2,0	80,3	98
NS 04/309 SSd	4	65,9	82	-1,0	64,9	78						
Se Paddock SSd	3	74,3	93	-0,5	73,8	89						
SW Stork	3	74,8	94	3,2	78,0	93	21	77,4	99	2,7	80,1	98
SW Gunhild	3	77,7	97	0,3	78,0	94	21	77,4	99	1,3	78,7	96
NS Freddy	3	79,6	100	3,6	83,2	100	21	76,9	98	1,8	78,7	96
LW Markant	3	82,0	103	1,3	83,3	100	21	79,6	102	2,1	81,7	100
Ser Chantilly	3	77,3	97	2,9	80,2	96	21	75,4	96	1,9	77,3	95
SW Kerstin	3	79,9	100	3,9	83,8	100	21	77,5	99	2,1	79,6	97
Dvärghavre												
Flämingskurz SW	3	71,8	90	3,1	74,9	90	6	66,4	85	5,6	72,0	88
Fabian SSd	3	73,7	92	2,9	76,6	92	6	71,4	91	5,1	76,5	94
-X- CV% REP	4	75,6	4,9		77,8	8,7	26	75,8	4,8		78,4	5,4
LSD PROB F1		7,80	.0008		14,10	.0854		3,70	.0001		4,20	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Svampbehandling: 2001: St 45 - 47, 0,3 | Amistar + 0,6 | Stereo.

2002 -2003: St 37 - 49, 0,5 | Amistar + 0,4 | Tilt Top.

2004 -2005: St 37 - 39, 0,4 | Comet + 0,4 | Tilt Top.

Tabell 4. Havre. Områdesvis indelning 2001 - 2005. Kärnskörd och relativt.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 1C+2			Område 3			Område 4A		
	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Belinda	5	81,5	100	4	86,3	100	8	78,0	100	3	70,2	100	2	78,2	100
Ingeborg SW	2	80,7	99	1	85,6		4	78,6	101						
Betania SW	2	76,8	94	1	76,7		4	71,8	92						
Ivory SSd	1	75,2		3	79,4	92	8	75,9	97	1	59,9		2	79,0	101
SW 01168	1	79,6								1	72,8				
IGPDominik				1	87,8		4	79,0	101						
SW Stork	3	82,9	102	4	86,6	100	9	76,8	99	2	70,6	101	3	77,9	100
SW Gunhild	3	77,0	95	4	84,0	97	9	74,9	96	2	66,0	94	3	86,8	111
NS Freddy	3	79,3	97	4	82,6	96	9	76,4	98	2	64,5	92	3	81,0	104
LW Markant	3	86,0	106	4	87,6	102	9	77,5	99	2	70,9	101	3	82,0	105
Ser Chantilly	3	78,7	97	4	81,3	94	9	76,1	98	2	67,2	96	3	76,2	97
SW Kerstin	3	82,3	101	4	83,5	97	9	77,3	99	2	67,2	96	3	76,4	98
Dvärghavre															
Flämingskurz SW				1	78,7		4	66,5	85						
Fabian SSd				1	83,0		4	73,0	94						
-X- CV% REP	7	80,0	3,1	4	83,3	3,7	9	75,5	3,3	3	67,7	2,0	3	79,7	6,9
LSD PROB F1		6,80	.0188		6,60	.0271		2,90	.0001		3,90	.0062		10,30	.3655

Relativt anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil, är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 5. Sortegenskaper i havre, svampbehandlade led, under åren 2001-2005.

SORT	Vattenhalt %	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Strå-brytn. %	Liter-vikt g	Tusen-kornv. g	Mognad dagar**	NDF %	Protein-halt % av ts	Råfett-halt %	Växt-tråd %
SW Belinda	16,3	90	96	11	548	38,6	116	24,7	10,9	5,4	11,7
Ingeborg SW	16,5	88	91	11	560	42,7	116	24,8	10,9	3,5	12,3
Betania SW	17,1	93	101	6	562	41,3	116	25,3	11,7	4,7	12,3
Ivory SSd	17,2	92	95	14	556	47,4	115	24,9	11,2	3,7	11,0
SW 01168	16,6	94	97		554	37,6			10,4		
IGPDominik	16,3	87	92	10	539	38,2	116	26,4	11,0	5,3	11,7
SW Stork	16,8	96	96	8	540	40,1	117	22,8	11,0	5,1	11,4
SW Gunhild	16,4	93	97	7	555	38,9	117	25,6	10,8	3,8	11,4
NS Freddy	16,2	91	97	10	569	37,6	116	29,4	11,0	4,4	12,1
LW Markant	16,7	88	100	9	558	36,9	118	27,0	10,3	3,8	12,2
Ser Chantilly	16,2	85	96	12	558	38,0	116	22,8	11,3	5,8	12,0
SW Kerstin	16,3	93	97	8	547	35,6	117	23,8	10,7	3,8	10,9
Dvärghavre											
Flämingskurz SW	15,4	87	61	10	517	38,3	115	25,2	11,3	3,8	11,2
Fabian SSd	15,8	85	69	12	509	35,3	117	25,6	10,9	3,9	11,3
-X- CV% REP	16,4	90	92	10	548	39,0	116	25,2	10,9	4,4	11,7
LSD PROB F1	0,8	10	4	8	10	2,0	2	3,1	0,4	0,5	1,2

Sortegenskaper för Belinda. Övriga med avvikelse från Belinda, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Tabell 6. Sjukdomskänslighet hos havre, jämfört med Belinda.

SORT	Mjöldagg%		Bladfläckar%	
	I obehandlade led 2005	2001 - 2005	I obehandlade led 2005	2001 - 2005
SW Belinda		14	3	9
Ingeborg SW		7	3	9
Betania SW		3	3	8
Ivory SSd		6	3	9
SW 01168		15		10
IGP Dominik		4		9
SW Stork		7	2	8
SW Gunhild		8	3	9
NS Freddy		7	2	10
LW Markant		3	3	10
Ser Chantilly		5	3	8
SW Kerstin		4	3	9
Dvärghavre				
Flämingskurz SW		19	6	12
Fabian SSd		19	5	12
-X- CV% REP		9	3	9
LSD PROB F1		7	4	3

Svampbehandling: 2001: St 45 - 47, 0,3 | Amistar + 0,6 | Stereo.
2002 -2003: St 37 - 49, 0,5 | Amistar + 0,4 | Tilt Top.
2004 -2005: St 37 - 39, 0,4 | Comet + 0,4 | Tilt Top.

Kommentarer till havresorter provade två eller fler år i Skåne

Belinda förenar hög avkastning med bra kvalitet och har därigenom ett mycket högt foderskördevärde. Sorten har något låg rymdvikt men är storkärning. Den tillhör de stråstyvaste sorterna och har i övrigt bra odlingsegenskaper. Sorten ingår som mätarsort i den officiella sortprovningen. En sort från SW.

Stork ger jämn och bra avkastning med god kvalitet och mycket god stråstyrka. Medeltidig mognad. En sort från SW.

Gunhild avkastar något mindre än Belinda men sorten är resistent mot nematoder och kornrost. Medelsen med bra stråegenskaper. En sort från SW.

Freddy, sorten har provats i 5 år och ger jämna och höga kärnskördar. En medelsen sort med bra kärnkvalitet och hög rymdvikt. Bra strå. En sort från NS, Tyskland. (SSd.)

Chantilly har hög proteinhalt och god avkastning, medelhögt men något svagt strå med en del stråbrytning. Bra fodervärde med hög halt av råfett. En sort från Ser, Frankrike. (SSd.)

Ingeborg är en medelavkastande storkärnig sort med kort men svagt strå med en del stråbrytning. Medeltidig mognad. En sort från SW.

Markant, en sort som ger hög och jämn avkastning, medelgod kvalitet, bra strå och hög rymdvikt. Sorten är motståndskraftig mot mjöldagg, ganska långt strå med medelgod stråstyrka samt mognar sent. En sort från LW, Nederländerna. (Plantev.)

Kerstin, en medelsen grynhavresort med hög och jämn avkastning, har högt strå med bra stråstyrka med liten förekomst av stråbrytning. Medelstor kärna och medelhög rymdvikt. En sort från SW.

Ivory, medelavkastande grynhavresort med hög tusenkornvikt. Medellångt, bra strå men mycket stråbrytning. Tidig mognad. Sorten är nematodresistent. En sort från Tyskland.

Betania. Sorten har provats i två år. Låg avkastning men mycket hög halt av protein, råfett och växttråd. Långt strå med mycket bra stråstyrka och lite stråbrytning. En sort från SW.

Dominik, god avkastning, hög råfett- och proteinhalt. Kort strå men något stråsvag. Medeltidig mognad. En sort från Plantev. Fabian och Flämmerkurz är dvärghavresorter med låg rymdvikt, mycket kort strå men svag stråstyrka. Sorterna är särskilt lämpade för plöjningfri odling där liten halmmängd önskas.